

LEVNED & MENINGER

En ø i stjernehavet

Af BO GREEN JENSEN

FRA mit vindue kan jeg se til Hven. Jeg kan også se Helsingborg, og hvis jeg går ned ad Stationsvej til Strandvejen, kan jeg se ind til Kronborg og havnen i Helsingør. Men Hven er noget særligt. Den duver i varmen og synger i kulden. Den er indbegrebet af en ø, så at sige.

Ava og jeg har et forhold til Hven, fordi vi handler hos købmanden i Skotterup. Når vi går langs stranden, følger Hven med os. Lige sådan, hvis man cykler til Helsingør. Hven bevæger sig ligesom Månen. Den følger med til Humlebæk og Rungsted. Altid klart defineret i horisonten. Undtagelsen er de dage, hvor Hven simpelt hen forsvinder i tågen.

Det er nok det særeste fænomen, synes Ava. Hven ligner den mystiske ø i Jakob Martin Strids *Den utrolige historie om den kæmpestore pære*. Her citerer han digteren Alphonse de Lamartine: »Kan du huske den aften, da vi sejlede i stilheden? I det fjerne, hen over bølgerne, og ind i himlen, hørtes kun årernes sang, da vi flød på det sortladne hav.«

Linjerne stammer fra teksten »Le Lac«, men Strid gør opmærksom på, at han har dem fra Tintin-albummet om *Rackham den Rødes skat*. Det er netop sådan, vi har det med Hven. En forventning om eventyr og poesi, som kun findes i den fantastiske egn, hvor god genrelitteratur foregår.

Vi har boet i snart fem år ved stationen og set Hven i alle belysninger. Der har ofte været planer om at tage derover. Øen måler fire en halv kilometer i længden og to en halv i bredden. Der er otte kilometer derover, men set fra Snekkersten ligner det 800 meter.

Man føler, at man kunne ro eller svømme. Transporten er dog ikke enkel. Der er tre muligheder. Har man egen båd, kan man lægge til i havnen i Kyrkbacken. Eller man kan tage færgen til Helsingborg og køre med tog til Landskrona, hvorfra der sejler en færge til Bäckviken. Endelig kan man tage sundbussen Jeppe, som i sig selv er en institution.

M/S Jeppe ligner det gode skib Mary fra tegneserien om Rasmus Klump. Det må blive den, vi tager, men færgen sejler kun i sommerhalvåret og har en sindrig, trekantet rute. Om morgenen går turen fra Havnegade i København til Bäckviken. I løbet af dagen sejler Jeppe fra Hven til Helsingør og retur. Den sidste båd går tilbage til Nyhavn kl. 17.

Derfor er det enklest for os at tage færgen fra Havnegade. Vi har kun to dage på Hven, og det er de sidste i sæsonen. Vi skal hjem med båden lørdag aften. Ellers må vi blive til 1. maj 2020.

SÅ fredag er vi ekstra tidligt med Kystbanen. Det skal nok blive godt. Jeg har booket et rum til tre på hotellet, som før hed Turistgården, men er omdøbt til House of Ven og istandsat. Vi skal også spise fint og have madpakker med på cykelturen, som er obligatorisk.

Vist er der lovet tung regn i to dage, men vi vælger som altid at tro på en besværgende magi. Jeg er i jakke og støvler. Frederikke har husets regnfrakke i tasken, og Ava er i lilla regnjakke. Der er ikke noget med skiftetøj og

paraplyer. Det skal nok blive godt. Det er ikke første gang, vi er ude i regnvej.

Det bliver heller ikke den sidste. Vi er gennemblødte på Kongens Nytorv og kommer dyngvåde ombord. Hvad vi har af bagage, bliver fugtigt. Jeg er mest bekymret for samlebind otte (af 27) med kronologisk ordnede *Lucky Luke*-historier. Det er, hvad vi læser i sløjfe for tiden.

Efter syv kvarter lægger vi til i Bäckviken. Vi går efter skiltene til Tycho Brahe Museet. Det høvler ned i kaskader. Der synes at være mere regn inde i regnen. Faktisk har jeg ikke været så våd, siden Laura og jeg skulle bestige vulkanen Rano Raraku på Påskeøen. En anden mytologisk ø, som man nåede til med stort besvær. Men som var alle strabadserne værd.

Tycho Brahe (1546-1601) kom til Hven som 30-årig og boede her indtil 1597, da han mistede sit royale sponsorat. Han byggede Uranienborg, som kombinerede bolig og observatorium, og senere, i 1584, komplekset Stjerneborg, der er gravet ned i landskabet, fordi vinden og regnen kunne påvirke de astronomiske observationer.

Det er her, vi står i mørket under jorden og ser stjernehimlen, som han må have set den. Brahe var digter, alchemist, astrolog og kartograf. Han tegnede det første kort over Hven. Brahe troede på »at lade sjælen flyve mellem himlens tinder« – det hedder en af bøgerne, jeg køber på museet.

Jeg har i fire år prøvet at skrive en tekst, der fastholder Hven i det vekslende lys.

Brahe gik i rette med Kopernikus, som havde anfægtet det ptolomæiske verdensbillede og erstattet det med en heliocentriske forklaringsmodel. Hvad Brahe beviste, var værdien af systematiske iagttagelser. Han tog fejl med hensyn til Jordens placering.

Tycho – som faktisk hed Thyge – så en supernova opstå i Cassiopeia. Det var i 1572, og derfor hedder stjernen *SN 1572*. Det var sådan, det begyndte. Han tilbragte sine sidste år i Prag. Her fik han Johannes Kepler som assistent. Man diskuterer stadig, hvad han døde af.

Museet er smukt indrettet i Allhelgona-kyrken. I sin storhedstid var Hven et internationalt forskningscenter. Tycho fik otte børn med Kristine Jörgensdatter og drev Uranienborg i samråd med sin søster, Sophie. I mange år må Tycho have følt sig som konge af Hven.

Uranienborg blev revet ned, da han rejste. Stjerneborg er der stadig. Og haven omkring kirken har en idéhistorisk legeplads, hvor vi går på stylder og leger skånsk renaissance.

ILLUSTRATION: GITTE SKOV

En multimedieudstilling, *Naked Eye*, fører gennem lysatte tableauer. Montrerne er fyldt med kuriosa. Vi får indtrykket af en dansk Leonardo.

Det er massivt stof, og vi er der i timer. Til gengæld er vi næsten blevet tørre. Vi leger i solen ved Stjerneborg. Tilbage på hotellet bliver Mor på værelset for at arbejde. Ava og jeg køber kaffe, dansk vand og is, som vi sidder med i en sofa. Der er velsignet søvnigt og stille. Det er sådan et mæt og trygt øjeblik, hvor vi bare er datter og far.

NÆSTE dag åbner med lav, fugtig himmel og søer i gruset. Vi går tilbage mod Bäckviken og lejer tre cykler. Udlejningen må være øens største forretning. 1500 gule cykler står parkeret i svensk nummerorden.

Vi standser ved hver post på Planetstigen, bronzeskiver med Mælkevejens planeter, som stråler ud i landskabet fra Uranienborg. Vi kører gennem Tuna, den gamle by midt på øen, og drejer ad markveje mod kysten. En stejl sti fører fra skrænten ned til havnen i Kyrkbacken. Byen er ren Astrid Lindgren. Vi spiser is og vafler. Man kan se Sjællands kyst i fuld bredde, fra vindmøllerne ved Amager til Kronborg, som vi kommer fra. Man kan dog ikke se Tjærelandet i Snekkersten, hvor vi ofte har stået og spejdet mod Hven.

Vi kan se skikkelser på en platform oppe ved byens kirke. Vi skubber cyklerne ad det stejleste stykke. Kirken S:t Ibbs er det ældste på øen. Ava og Frederikke danser på platformen. Der er grave og en tavle med navnene på alle præster fra 1535 til nu. På en sten for sig står der: »Adolph And 1717-1720«. Vi tænker, at Disneyland har mange provinser.

På vej tilbage slår regnen til ved en nedlagt restaurant. Vi står i læ på verandaen under løvfulde træer og et halvtag på pæle. Det føles som Memphis Station eller *Tumbleweed Connection*

dér i regnen. Et evigt Gitter fra Himmel til Jord. Og meget *Lucky Luke*, for resten.

Vi har ikke set den lave kystside med den sidste by, Norrebro. På vejen, ved Backafallsbyn, ligger et destilleri og en golfklub, S:t Ibbs, som giver det hele en skotsk flavour. Dét taler til Frederikke, som netop har været på Isle of Skye og er blevet den brave nations fan nr. 1.

Ava, som trods alt kun er syv år, mener, at hun nu har cyklet rigeligt. Men vi skal jo tilbage, så hun fortsætter under protest med et: »Fint!« Ingen andre kan sige »Fint!« på den måde. Det betyder: »Godt, så gør jeg det for jeres skyld, hvis det ikke kan være anderledes.«

Til sidst, på det lave stræk ved vandrehjemmet, bliver tiden alligevel knap. Jeg kører i forvejen for at hente vores ting. Jeg cykler og cykler i regnen og solen. Får bagagen, glemmer jakkerne. Møder de andre, får cyklerne sat. Endelig er vi tilbage i Bäckviken og sejler hjem som turister.

Hven er meget lille. Der er kun én forretning, en blandet landhandel, på øen. Der er 360 fastboende. Men her er skole, SFO, bibliotek, flere busser og megen anden infrastruktur. Hven har det hele. Jeg kan sagtens se mig selv på Hven. Det kan de andre ikke.

Men alle er glade for turen. Her er vi Familien, når den er bedst. Jeg har i fire år prøvet at skrive en tekst, der fastholder Hven i det vekslende lys. Det er blevet til to linjer, hvor dagen begynder med stampende fugle (som ikke lyder af meget), før »solen sætter sit stempel i disen og forvandler Hven til et evighedstegn«.

Nu mangler kun rammen og resten af digtet. Jeg skal have mailet til hotellet om vores regntøj. House of Ven reklamerer for en stemningsfuld juleaften på Hven. Lys i sneen og stor kædedans. Hvorfor skulle vi dog det? spørger de andre. Hvorfor ikke? svarer jeg.